

ELJÁRÁSREND A TANULÓK VESZÉLYEZTETETTSÉGI, BÁNTALMAZÁSI, ELHANYAGOLÁSI ESETEINEK KIVIZSGÁLÁSÁRA ÉS KEZELÉSÉRE

BMSZC Than Károly Technikum és Szakképző Iskola

I. Az eljárásrend célja

A jelen protokoll célja, hogy egységes és jogszerű eljárásrendet biztosítson a veszélyeztetettség megelőzésére, felismerésére és kezelésére, különös tekintettel az alábbi esetekre:

1. iskolai bántalmazás (bullying)
2. családon belüli bántalmazás és elhanyagolás

Célunk a biztonságos, elfogadó iskolai légkör fenntartása, a gyermek- és ifjúságvédelmi vonatkozású ügyek világos, transzparens kezelése, illetve a jelzőrendszer hatékony működtetése. Az eljárásrend az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi munka egységes elveit, jelzési folyamatát és a kapcsolódó szereplők feladatait határozza meg a tanulók biztonsága érdekében.

II. Jogszabályi háttér

- 1991. évi LXIV. törvény a Gyermek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről (ENSZ Gyermekjogi egyezmény)
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről – bizonyos pedagógiai és gyermekvédelmi elvek esetében, ahol a 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről nem tartalmaz részletes szabályozást, a köznevelési törvény rendelkezéseit irányadónak tekintjük.
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról (Infotv.)
- GDPR: Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete
- 2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről
- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról
- A Házirend és az SzMSz rendelkezései

III. Fogalommagyarázat

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza, például:

- Lakhatási problémák: elégtelen lakáskörülmények, hajléktalanság, kilakoltatás veszélye, lakhatatlanná váló lakóhely, veszélyeztető lakókörnyezet
- Anyagi problémák: alacsony jövedelem, eladósodás, tartós munkanélküliség
- Szülők egészségi problémái: tartós betegség, fogyatékkal élés, mentális problémák, kezelt / kezeletlen pszichiátriai betegség
- Családszerkezet: a gyermek felügyelet nélkül maradása, szülő(k) halála, szülő(k) hozzájárulása az örökbeadáshoz, konfliktusos válás, szülői kapcsolattartás akadályozása (elidegenítés), szülő felügyeleti jogának megszüntetése iránti perindítás, szülői felügyeletet megszüntető jogerős bírósági ítélet
- Életvezetési problémák: a gyermek prostitúciója, a szülők kriminalizációja, a szülők (kezelt/kezeletlen) szenvedélybetegsége, családi konfliktus, hozzátartozók közötti erőszak vagy annak gyanúja (amennyiben a hozzátartozók közötti erőszaknak a gyermek is szemtanúja, azt úgy kell tekinteni, hogy ő is veszélyeztetett, mintegy a bántalmazás ellene is irányul), gyermekintézménybe (iskolába / kollégiumba) való beilleszkedés nehézsége, nevelési probléma, tanköteles diák igazolatlan hiányzása
- Gyermekkel szembeni rossz bánásmód: a gyermek családon belüli vagy családon kívüli fizikai, érzelmi, szexuális bántalmazása vagy annak gyanúja, a gyermek fizikai, értelmi, érzelmi elhanyagolása, egyéb személyek, rokonok általi veszélyeztetettség, a gyermek kortárs csoport általi bántalmazása (bullying), intézményi kirekesztés, elszigetelődés, kortárs csoport negatív hatása (antiszociális, kriminalizálódó baráti kör), emberkereskedelem áldozatává válás vagy annak gyanúja (pl. prostitúcióra / munkára kényszerítés)
- A gyermek magatartása: a szülői ház engedély nélküli elhagyása (pl. rokonokhoz / barátokhoz költözés), csavargás, alkoholfogyasztás, drogfogyasztás, játékszenvedély, szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetése vagy annak gyanúja, önsértés, falcolás, öngyilkossági szándék, öngyilkossági kísérlet
- A gyermek egészsége: fogyatékkal élés, magatartási zavar, tanulási zavar, tartós betegség, teljesítmény zavar

Gyermek veszélyeztetése: a gyermek alapvető fizikai és / vagy lelki szükségleteinek tartós elhanyagolása és / vagy a gyermek bántalmazása.

Fontos tudatosítani, hogy nagyon kedvezőtlen körülmények között is élnek gyermekek harmonikus, szerető, védelmező légkörben, ugyanakkor optimálisnak látszó és kiegyensúlyozott családban is megtörténhet a gyermek elhanyagolása és bántalmazása!

Gyermekbántalmazás: gyermekek ellen elkövetett viselkedésformák, amelyek tényleges vagy potenciális fizikai vagy lelki károsodást okoznak a gyermeknek, sértik emberi méltóságát, és akadályozzák fejlődését (Butchart et al., 2006). Jellemző, hogy az elkövető olyan személy, akiben a gyermek bízik, s akinek felelősséggel kellene viseltetnie a gyermek iránt (Kuritárné Szabó, 2015), pl. szülő / testvér / rokon / tanár / család barátja stb.

Gyermekbántalmazásnak minősül az is, ha valaki a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt – noha tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, vagy nem jelzi.

A rossz bánásmód lehet fizikai, érzelmi, szexuális és egyéb jellegű, és megvalósulhat aktív (cselekvő) és passzív (elhanyagoló) magatartással. A gyermeket rossz bánásmód érheti családon belül, ill. családon kívül (pl. az iskolában, gyermekotthonban stb.)

- **Fizikai bántalmazás:** szándékos fizikai erőszak alkalmazása, amely a gyermek testi épségét, fejlődését és emberi méltóságát károsítja. A probléma felismerését és kezelését nehezíti, hogy sok családban a testi fenytést elfogadható gyermeknevelési eszköznek, nem bántalmazásnak tekintik (Butchart et al., 2006). Pl. verés, rángatás, megégetés, bezárás, mérgezés, evés-ivás korlátozása stb.
- **Szexuális bántalmazás:** minden olyan szexuális aktivitás, amelyhez a gyermek nem képes informált beleegyezést adni, amelyre fejlődését tekintve még nincs készen, és ami sérti a társadalmi tabukat (Butchart et al., 2006). Pl. a nem szokásos testi gyöngédség, az intim testrészek simogatása / simogattatása, közösülés, ill. az ún. nem kontakt élmények, mint a genitáliák mutogatása, nézegetése, vagy a gyermek arra kényszerítése, hogy mások szexuális aktivitásának tanúja legyen (élőben / felvételtől), (Putnam, 2003).

Az UNICEF gyermekvédelmi irányelvei szerint minden olyan szexuális közeledés, amely függőségi viszonyban lévő felnőtt és gyermek/fiatal között történik (pl. tanár – diák viszonyban), kizsákmányolásnak vagy visszaélésnek minősül – akkor is, ha nem kényszerítés útján történik.

A 2012. évi C. törvény (Büntető Törvénykönyv) 198. § (4) szerint: Az a tizenhatalcadik életévét betöltött személy, aki tizenhatalcadik életévét betöltött, de tizenhatalcadik életévét be nem töltött személlyel a vele kapcsolatban fennálló hatalmi vagy befolyási viszonyával visszaélve szexuális cselekményt végez, három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

- **Érzelmi bántalmazás:** A gyermek érzelmeivel való tartós vagy rendszeres visszaélés, a gyermekben a szeretetlenség, értéktelenség érzésének keltése, a gyermek elutasítása és a vele szemben tanúsított ellenségesség, ami károsítja érzelmi, társas és kognitív fejlődését, viselkedését. Pl. megalázás, hibáztatás, megfenyegetés, ijesztgetés, kicsúfolás, nevetségessé tétel, elutasítás, bűnbakká tétel, mozgásszabadság korlátozása (Butchart et al., 2006). Minden egyéb bántalmazásforma (fizikai, szexuális stb.) során érzelmi bántalmazás is történik, de az érzelmi bántalmazás gyakran önmagában is jelen van (Glaser, 2002).

Elhanyagolás: Az elhanyagolás során a veszélyeztetés passzívan, mulasztás formájában történik, és akadályozza a gyermek egészséges testi, lelki, érzelmi fejlődését (Kuritárné Szabó, 2015). Pl. az étkezés, megfelelő lakhatási körülmények, orvosi ellátás, iskoláztatás, érzelmi szükségletek kielégítésének stb. hiánya – úgy, hogy azt nem a család anyagi körülményei indokolják. Ide tartozik minden olyan mulasztás vagy baj okozása (akár szándékos, akár tudatlanságból, óvatlanságból, nemtörődömségből ered), amely jelentősen árt a gyermek egészségének, vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését. Amennyiben a szülő / törvényes képviselő megtagadja az együttműködést az egészségügyi alapellátást nyújtó szolgáltatóval (házi orvos, gyermekorvos, védőnő), illetve az

oktatási intézménnyel (köznevelési vagy szakképző intézménnyel), az önmagában súlyosan veszélyeztető tényezőnek minősül.

- **Érzelmi elhanyagolás:** az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya stb.
- **Fizikai elhanyagolás:** az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek, vagy a felügyelet hiánya.
- **Oktatási, nevelési elhanyagolás:** az iskolalátogatási kötelezettség elhanyagolása, iskolai feladatok és teljesítményproblémák figyelmen kívül hagyása.
- **Szexuális elhanyagolás:** a gyermek szexuális fejlődéséhez szükséges, életkorának és érettségének megfelelő információk, útmutatás és támogatás tartós elmulasztása, amely akadályozza a gyermek egészséges szexuális önismeretének, biztonságos határainak és önvédelmi készségének kialakulását.

Bullying: olyan szándékos, agresszív viselkedés, amely kiegyenlítetlen erőviszonyokon alapul, és jellemzően ismétlődően történik (Olweus, 1993). Bár a klasszikus meghatározás szerint a rendszeresség fontos kritérium, egyetlen incidens is lehet mélyen traumatizáló. A bántalmazás többféle formában jelentkezhet, ezek gyakran átfedésben vannak egymással:

- **Fizikai:** testi erőszak alkalmazása a másik személy ellen. Példák: ütés, lökés, rugdosás, tárgyakkal dobálás, fizikai fenyegetés, személyes tulajdon megkárosítása, lopás stb.
 - **Verbális:** szóbeli támadás, megalázás, becsmérlés. Példák: gúnyolódás, csúfolás, szidalmazás, sértő becenevek.
 - **Kapcsolati / relációs:** a tanuló társas kapcsolataiban való károkozás, elszigetelés. Példák: kiközösítés, pletykák terjesztése.
 - **Cyberbullying:** digitális térben történő bántalmazás, amely gyakran kíséri vagy súlyosbítja a személyes zaklatást. Példák: megalázó képek megosztása, fenyegető üzenetek küldése, online kiközösítés, osztálycsoportból való kizárás, zaklatás közösségi médiában, álprofil létrehozása valaki nevében.
 - **Szexuális:** Szexuális tartalmú, zaklató vagy megalázó viselkedés a másik fél beleegyezése nélkül. Lehet fizikai, verbális, vagy online (cyberbullying) formájú, gyakran megszegéyenítéssel társul. Példák: 1) fizikai: intim testrészek fogdosása, "viccesnek" szánt tapogatás, 2) verbális: szexuális tartalmú megjegyzések, becenevek, szexuális pletykák terjesztése, 3) online: intim kép / videó megosztása beleegyezés nélkül ("Revenge porn"), nyomásgyakorlás intim tartalom kikényszerítésére stb.
- **Horizontális bullying:** a bántalmazás azonos hierarchiai szinten lévő személyek (pl. osztálytársak) között történik.
- **Vertikális bullying:** a bántalmazás különböző hierarchiai szinteken lévő személyek között zajlik, pl. egy tanár megszegéyenít vagy igazságtalanul büntet egy diákot, diákok ellehetetlenítik a tanítást, idősebb diákok megalázó "beavatási szertartásnak" vetik alá a fiatalabbakat stb.

Nem minősül bullyingnak az egyszeri konfliktus vagy a kölcsönös vita.

Az észlelő- és jelzőrendszer hatékony működésének folyamata:

1. megelőzés
2. gyanú esetén jelzés – a jelzést tevőnek ennek során NEM kell mérlegelnie a veszélyeztetettség súlyosságát
3. cselekvés – a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó feltárja a problémát, azokra megoldásokat dolgoz ki, indokolt esetben hatósági intézkedéseket kezdeményez, megoldási javaslatait cselekvési tervben rögzíti határidők megadásával, ebbe bevonja a jelzőrendszer azon tagjait, akik érintettek az adott gyermek ügyében. Legfőbb cél a család segítése, hogy alkalmas legyen a gyermeknevelésre.
Az esetkonferencia célja annak közös végiggondolása, hogy lehet-e a gyermek számára olyan segítséget nyújtani, amely biztosítja a gyermekkel szembeni rossz bánásmód megszüntetését. Amennyiben a résztvevők véleménye szerint igen, az esetkonferencia feladata a családban élő gyermekek védelmében megteendő lépések számbavétele, felelősök, határidők megnevezése. Amennyiben nem, az esetkonferencia feladata a gyermek családból való kiemelését kezdeményezni, ennek lépéseit megtervezni.
4. az intézkedésekről visszajelzés a jelzőrendszer tagjainak
5. utánpótlás, szükség esetén a gyermekvédelmi intézkedés fenntartása, meghosszabbítása, vagy éppen megszüntetés

A szakképző intézmény dolgozói elsősorban a megelőzésben (1.), valamint a gyanú esetén történő jelzésben (2.) töltenek be kiemelt szerepet, illetve indokolt esetben részt vehetnek a problémakezelés kezdeti szakaszában is (3.) Az érintettekkel szemben NEM a jelzőrendszeri tagoknak kell fellépniük, hanem a család- és gyermekjóléti szolgálat/központ és szükség esetén a gyámhivatal tesz lépéseket a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében.

Az egyén szakmai felelősségének elve szerint az észlelő- és jelzőrendszer valamennyi résztvevőjének minden esetben úgy kell eljárnia, hogy tevékenysége lehetőség szerint egy pillanattal se hosszabbítsa meg a gyermek rossz bánásmódnak való kitettségét, azaz minden szereplőnek azonnali feladata elősegíteni a rossz bánásmód megszüntetését.

A kompetenciahatárok betartásának elve szerint az észlelőnek NEM feladata a nyomozás. Az észlelő feladata kizárólag a jelzés megtétele (és súlyosabb esetekben a hatósági intézkedés kezdeményezése.)

Gyermekvédelmi jelzés: Amennyiben az iskolai dolgozók tevékenységük során a tanuló(k) veszélyeztetettségére utaló információ birtokába jutnak, azt haladéktalanul és mérlegelés nélkül jelezni kötelesek a területileg illetékes család- és gyermekjóléti szolgáltató felé az erre létrehozott jelzőlapon (1. és 2. melléklet), illetve a tanuló bántalmazása, súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a tanuló önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása (pl. szenvedélybetegség, öngyilkossági kísérlet) esetén hatósági intézkedést (pl. gyámhatóságnál, rendőrségnél) is kell kezdeményezniük a tanuló(k) védelme érdekében.

A jelzőrendszer minden tagja személyes felelősséggel tartozik a jelzés megtételéért.

A jelzés célja a tanulók védelme és a veszélyeztetés megszüntetése, nem a bizonyítékgyűjtés vagy felelősség megállapítása.

Az intézményen belüli jelzőrendszer tagjai: az intézmény minden dolgozója, kiemelten:

- az igazgató
- az igazgatóhelyettesek
- a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős
- az iskolai szociális segítő
- az iskolapszichológus
- az osztályfőnökök
- az iskolaorvos
- a védőnő

IV. Az intézmények feladatai – Kiemelések a vonatkozó jogszabályokból

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Szkt.) 33. § (1) bekezdése szerint a szakképző intézménynek gondoskodnia kell a rábízott tanulók felügyeletéről, a szakmai oktatás egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtéséről.

A Gyvt. 17. § (1) bekezdés c) pontja szerint az e törvényben szabályozott gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látják el – a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében a szakképző intézmények.

A jelzőrendszerben kiemelt szerepük van a szakképző intézmények részéről közreműködő természetes és jogi személyeknek, mivel a szűkebb lakóhelyi közösség mellett ők rendelkeznek a legnagyobb rálátással egy gyermek és családja helyzetére – ezért az ő együttműködésük a gyermekjóléti intézmények és szolgáltatók szereplőivel kiemelkedően fontos.

A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 103. § (1)-(2) bekezdései alapján a szakképző intézmény közreműködik a tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a család- és gyermekjóléti szolgálattal, a gyermekjogi képviselővel, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Ha a szakképző intézmény a tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudja megszüntetni, vagy a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, a Gyvt 17. § (2) bekezdése szerinti intézkedést kezdeményez:

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott intézmények és személyek kötelesek

a) jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltatónál,

b) hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

(2a) A gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó szolgáltató és a gyámhatóság a gyermek bántalmazása, elhanyagolása miatt jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény, személy adatait erre irányuló külön kérelem hiányában is zártan kezeli.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben meghatározott személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

Az Szkt. 116. § a Titoktartási kötelezettségről:

(1) A szakképző intézmény alkalmazottját, továbbá azt, aki közreműködik a tanuló felügyeletének az ellátásában, hivatásánál fogva harmadik személyekkel szemben titoktartási kötelezettség terheli a tanulóval, illetve a képzésben részt vevő személlyel kapcsolatos

minden olyan tény, adatot, információt illetően, amelyről a tanulóval, illetve képzésben részt vevő személlyel, kiskorú tanuló esetén a kiskorú tanuló törvényes képviselőjével való kapcsolattartás során szerzett tudomást. E kötelezettség a foglalkoztatásra irányuló jogviszony megszűnése után is határidő nélkül fennmarad. A titoktartási kötelezettség nem terjed ki az oktatói testület tagjainak egymás közti, valamint a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaival történő, a tanuló fejlődésével összefüggő megbeszélésre.

(2) A kiskorú tanuló törvényes képviselőjével a kiskorú valamennyi személyes adata közölhető, kivéve, ha a személyes adat közlése súlyosan sértene a kiskorú tanuló testi, értelmi vagy erkölcsi fejlődését.

(3) Nincs szükség az érintett és az adattal egyébként rendelkezésre jogosult beleegyezésére, ha a szakképző intézmény a Gyvt. 17. § (2) bekezdése alapján jár el.

A Gyvt. 135-136/A. §-ban foglalt rendelkezések a jelzőrendszeri tagoknak az adatkezelésre, beleértve a törvényben meghatározott szervnek, hatóságnak való továbbításra vonatkozóan is, kifejezett felhatalmazást adnak. A jelzőrendszer működése során – az egyik jelzőrendszeri adatkezelő tag a rá vonatkozó jogi kötelezettség teljesítése céljából ad át nála kezelt adatokat egy másik jelzőrendszeri adatkezelő tagnak. Az adatok védelmére, a titoktartásra vonatkozó kötelezettség csak a jogosulatlan, harmadik személyek vonatkozásában áll fenn az adatkezelőknél. Természetesen, a gyermekvédelmi rendszert “aktiváló” jelzés írásbeli megtételekor az Infotv. rendelkezéseire, különös tekintettel a 7. §-ban foglalt adatbiztonsági előírásokra figyelemmel kell lennie a jelzést tevőnek.

A Gyvt. 17. § kimondja továbbá, hogy:

(3a) A jelzőrendszeri tagok a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésének és működtetésének szakmai módszereit alkalmazva járnak el, amelyeket a miniszter az általa irányított minisztérium honlapján közzétesz.

(4) Ha az (1) bekezdésben meghatározott személy vagy szerv alkalmazottja a (2) vagy (3) bekezdésben foglalt jelzési vagy együttműködési kötelezettségének nem tesz eleget, a gyámhatóság – jelzésre vagy hivatalból – értesíti a fegyelmi jogkör gyakorlóját és javaslatot tesz az érintett személlyel szembeni fegyelmi felelősségre vonás megindítására.

A gyermek sérelmére elkövetett bűncselekmény gyanúja esetén a gyámhatóság büntetőeljárást kezdeményez.

(4a) Ha az (1) bekezdésben meghatározott személy vagy szerv alkalmazottja, illetve vezetője kiemelt veszélyeztető okra utaló körülményt észlel, és haladéktalanul, de legkésőbb három munkanapon belül nem tesz eleget a (2) bekezdésben meghatározott jelzési vagy kezdeményezési kötelezettségének, vagy nem tesz feljelentést, büntetőjogi felelősségre vonásának van helye.

(4b) Ha az (1) bekezdésben meghatározott szerv alkalmazottja a (2) bekezdésben meghatározott jelzési vagy kezdeményezési kötelezettséget nem közvetlenül, hanem a szerv vezetője, vagy arra kijelölt személy útján gyakorolja, kiemelt veszélyeztető okra utaló körülmény észlelése esetén haladéktalanul, de legkésőbb három munkanapon belül köteles

azt a szerv vezetőjénél vagy a kijelölt személynél kezdeményezni. A szerv vezetője vagy az arra kijelölt személy a kezdeményezést követő három munkanapon belül teljesíti a (2) bekezdésben foglalt kötelezettséget, amelynek elmulasztása büntetőjogi felelősségre vonással jár.

Az észlelő- és jelzőrendszer működését, működtetését három dokumentum szabályozza, amelyek egymásra épülve rendszerbe foglalják a vonatkozó jogi és szakmai szabályokat.

1. Az észlelő- és jelzőrendszer szakmai kereteit, működésének és működtetésének szabályait „A család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer működésének és működtetésének szabályairól szóló módszertani útmutató” tartalmazza. A dokumentum elsősorban strukturális kérdésekkel foglalkozik, szakember szintre bontva az észlelő- és jelzőrendszer különböző szereplőinek feladatait, kompetenciahatárait, együttműködésük szakmai kereteit.

2. A „Protokoll a család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer folyamatairól” című dokumentum tartalmazza a fenti keretben meghatározott, ágazatközi együttműködésben megvalósuló jelzések folyamatát, annak szakmai szabályait. A dokumentum valamennyi célcsoportra kiterjedően szabályozza, hogy mikor, mit és milyen tartalommal kell jelezni, illetve azt, hogy a jelzést fogadó szolgáltatónak milyen feladatai vannak a jelzést követően.

3. Míg az előző két dokumentum globálisan kezeli a krízishelyzetben, veszélyeztetettség esetén előírt szakmai lépéseket, addig a harmadik szakmai szabályozó fókuszra speciólisan a gyermekek bántalmazása. „A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan” című dokumentum az első két szabályozóban meghatározott szakmai keretbe illesztve, célzottan a gyermekbántalmazás észlelése során előírt intézkedések rendszerét tartalmazza. A gyermekbántalmazás felismerését, a szükséges intézkedések megtételét szabályozó dokumentum valamennyi, a gyermekek ellátásában érintett ágazat számára egységes és kötelező.

A hatályos szakmai szabályozó dokumentumok elérhetőek a Szociális Ágazati Portálon: <https://szocialisportal.hu/csalad-es-gyermekjoleti-szolgalttasok-szakmai-szabalyzo-dokumentumai/>

A jelen protokoll túlnyomórészt a fenti három szakmai dokumentum tartalmi elemeire épül.

Az intézmény vezetőjének felelőssége, hogy fenti dokumentumokat az intézmény valamennyi dolgozója megismerje.

V. ELJÁRÁSREND: Bullying esetek

A BMSZC Than Károly Technikum és Szakképző Iskola zéró toleranciát hirdet az iskolai bántalmazással szemben.

A Bullying kezelési protokollról az iskolába lépéskor a Házirenddel együtt minden tanulót, törvényes képviselőjüket és minden új dolgozót tájékoztatni kell.

Bántalmazáskezelési programunk két pilléren nyugszik: elsősorban a megelőzésen (prevenció) dolgozunk, amely akkor alkalmazható, amikor még nem észlelhető bullying, illetve a már kialakult bántalmazási helyzeteket igyekszünk a legszakszerűbben kezelni (intervenció.)

Iskolánk bullying elleni alapelvei:

1. Tegyük együtt azért, hogy jó közösséget alkossunk, ahol mindenki biztonságban érezheti magát – testileg és lelkileg egyaránt.
2. Szabad nemet mondani, és mindenkinek tiszteletben kell tartania mások határait.
3. Fogadd el és becsüld, hogy mindannyian különbözőek vagyunk.
4. Ha biztonságosnak érzed, állj ki magadért vagy másokért, és mondd el nyíltan, ha helytelen viselkedést tapasztalsz.
5. Ha úgy érzed, hogy egyedül nem tudod megoldani a helyzetet, kérj segítséget egy felnőttől – például osztályfőnöktől, számodra bizalmi oktatótól, iskolapszichológustól, rendőrtől, vagy más megbízható személytől! (Ez NEM árulkodás!)
6. Ügyelj arra, hogy minden fontos információ eljusson az osztályközösség minden tagjához.
7. A közösségi és osztályprogramokon mindenkinek ott a helye.
8. A tiszteletteljes viselkedés az online térben is érvényes – tartsd be ugyanezeket az alapelveket az interneten is!

V/1. Bullying – Prevenció

- Osztályfoglalkozások rendszeres tartása az iskolapszichológus és / vagy az iskolai szociális segítő által – különös tekintettel a 9. évfolyamon.
- Oktatói testület – különösen az osztályfőnökök – számára tartott képzések, tájékoztató anyagok terjesztése az iskolapszichológus és / vagy az iskolai szociális segítő által.

V/2. Bullying – Intervenció

Az eljárásrend elkészítéséhez az ENABLE anti-bullying program eljárásrendjét vesszük alapul.

A protokoll egy javasolt eljárásrendet tartalmaz, az egyes esetek mentén azonban - egyéni mérlegelés alapján – lehetnek eltérések a folyamatban.

1. Gyanú, észlelés, a jelzés fogadása

Csak akkor tudjuk kezelni a bullyingot, ha tudunk róla – ezért fontos a jelzés. A tanulókat arra bátorítjuk, hogy ha bántják őket - vagy tudnak olyanról, akit bántanak - szóljanak egy felnőttnek az iskolában.

Először is a bullying, illetve annak gyanújának észlelője — legyen az az iskola bármely diákja, dolgozója, vagy a diákok szülője — bejelentést tesz az iskolai Diákvédelmi Team felé, melynek tagjai: a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, az iskolapszichológus és az iskolai szociális segítő. A team az iskola honlapján keresztül névtelenül érkező jelzéseket is kivizsgálja.

A Diákvédelmi Team nem hatósági szerv, amennyiben súlyos, akár hatósági eljárást igénylő esetről van szó (pl. fizikai bántalmazás, zaklatás), akkor a gyermekvédelmi jelzés (és rendőrségi feljelentés) megtétele is kötelező.

A bejelentést fogadó Diákvédelmi Team-tag írásos dokumentációt készít, amely tartalmazza:

- a jelzést tevő nevét, szerepét / vagy az anonim jelzés tényét
- a jelzés dátumát,
- az események leírását, helyszínét és időpontját,
- esetlegesen eddig megtett intézkedéseket.

Ezt a dokumentációt 3 munkanapon belül e-mailben megosztja a Team többi tagjával, és szükség szerint esetmegbeszélést hív össze. Az eljárás során különös figyelmet kell fordítani az adatkezelési szabályok betartására (GDPR, Infotörvény, titoktartás).

A Diákvédelmi Team tájékoztatja az osztályfőnököt, illetve szükség szerint bevon más szereplőket (pl. iskolavezetés).

A belső vizsgálat során a Diákvédelmi Team (elsősorban az iskolapszichológus és / vagy az iskolai szociális segítő) külön-külön beszélgetést folytat az áldozattal és az elkövetővel. Amennyiben szükséges, tanúk (osztálytársak, oktatók stb.) meghallgatása is megtörténhet. Az elhangzottakról minden esetben írásos jegyzőkönyv készül, amelyhez a Diákvédelmi Team tagjai férhetnek hozzá. Az eljárás során különös figyelmet kell fordítani az adatkezelési szabályok betartására (GDPR, Infotörvény, titoktartás).

2. Intervenciók

2/a) Támogató beszélgetés az áldozattal

A Diákvédelmi Team tagjai állást foglalnak az áldozat támogatása, segítése mellett, és elutasítják a bántalmazást (DE nem a bántalmazó személyét).

A támogató beszélgetés célja:

- A bántalmazás hátterének feltárása
- Az áldozat támogatása - az áldozatkezelés alapelveinek betartásával, traumatudatos hozzáállással

A támogató beszélgetés során a Diákvédelmi Team tagjai tájékoztatják az áldozatot az esetkezelés menetéről. A segítő beszélgetés során az áldozat segítségét a következő alapelvek szerint végzik:

- Az áldozat védelmének biztosítása: fokozott tanári felügyelet megszervezése, és az érintett oktatók egyértelmű és egységes állásfoglalása az áldozat védelmével kapcsolatban
- A kontroll visszaállítása: az áldozatot bevonják az esetkezelés folyamatába; minden lépésről tájékoztatják, minden lépést előzetesen egyeztetnek vele.
- Az áldozat megerősítése: baráti kapcsolatok kialakításának segítése, pszichés megsegítés

2/b) Konfrontatív beszélgetés a bántalmazóval

A Diákvédelmi Team két tagja konfrontatív beszélgetést folytat a bántalmazóval, ill. több bántalmazó esetén egyesével, egymás után a bántalmazókkal.

Alapelv a bántalmazás (de nem a személy) elítélése, konfrontáció. A Diákvédelmi Team tagjai egyértelmű üzenetet közvetítenek a bántalmazó felé: az iskolában nem megengedett a bántalmazás, ezért azt be kell fejezni. Cél – az okok felderítése helyett – a bántalmazó szembesítése tetteivel, a bántalmazás azonnali leállítása, lehetőség szerint helyreállító szemléletű megbeszélés, „tabula rasa” attitűd.

A bántalmazónak magának kell megoldást javasolnia arra, hogyan fog változtatni viselkedésén.

Ennek sikertelensége esetén fegyelmi lépések alkalmazására a kerül sor.

A tervezett viselkedésváltozást, (ill. az esetleges jóvátételi vállalást) feljegyezi a Diákvédelmi Team, mindenki aláírja és a beszélgetést követő két héttel újra összeülnek a tanulókkal, és megnézik, mennyire sikerült betartania a vállalását.

2/c) Védelmezők aktivizálása

Az osztályfőnök feladata: 2-3 proszociális diák bevonása, akiket az áldozat megnevezett, mint barátai. Feladatuk: az áldozat támogatása, mellette állás az elkövetkező időszakban.

2/d) A szűkebb közösség, a bántalmazásban érintett osztály bevonása

A bántalmazásban érintett osztály bevonása azt az üzenetet közvetíti a közösség felé, hogy mi nem tűrjük a bántalmazást, és egyetlen ilyen tett sem maradhat következmények nélkül. Ez egyrészt növeli a közösség, az osztály biztonságérzetét, másrészt segíti a védelmezői attitűd kialakulását.

Az osztály tájékoztatása az esetről az osztályfőnök feladata, az eset súlyosságát tekintve ebbe akár az igazgató is bevonható. Az osztály tájékoztatása az osztály esettel kapcsolatos előzetes tudására építve történik, de a tájékoztatás előtt az áldozattal egyeztetni szükséges, hogy mi hangozhat el a közösség felé.

Az iskolapszichológus és / vagy az iskolai szociális segítő osztálydiagnosztika, tanácsadás, osztályfoglalkozások keretén belül segíti a közösség életét.

2/e) A bántalmazó és a bántalmazott szüleinek, ill. a szülők közösségének tájékoztatása

Az esetkezelésbe az iskola az érintett szülőket nem vonja be, de az esetkezelés menetéről és a fejleményéről tájékoztatja őket. A szülők tájékoztatása mindkét fél (áldozat és elkövető(k)) esetében is lehetőség szerint együttműködő, megoldásfókuszú módon történik.

A szülői közösség felé írásban jelzi az osztályfőnök az esetet, amennyiben az egész osztály érintett, vagy a körülmények indokoltá teszik.

3. Folyamatos nyomon követés

Az esetkezelés lezárása után (kb.2 hét múlva), a Diákvédelmi Team újra leül az áldozattal és a bántalmazóval is külön-külön. Felülvizsgálják, hogy milyen az aktuális helyzet: javult-e, megszűnt-e a bántalmazás; a bántalmazó az általa tett vállalásokat be tudta-e tartani?

Amennyiben a bántalmazás nem áll le: folytatódik az esetkezelés a team és külsős szakemberek bevonásával. 2-3 hetente újabb utánkövető beszélgetésekre kerül sor a bántalmazóval és áldozattal.

Amennyiben az esetkezelés nem vezet sikerre, a bántalmazás nem áll le, akkor szankciók lépnek életbe a fokozatosság elvét figyelembe véve:

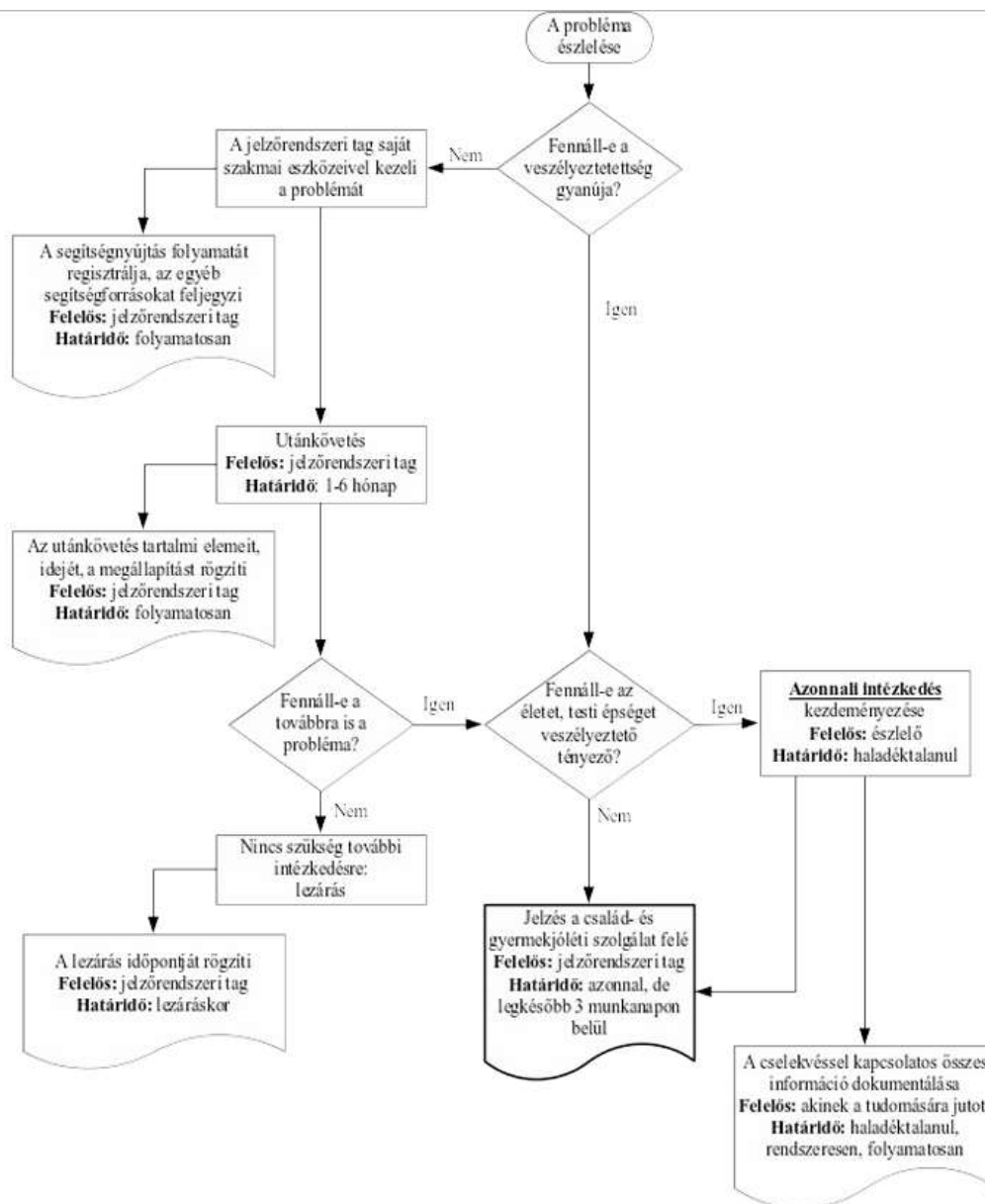
- A szankciók közül elsősorban a közösségért végzett munkát részesítjük előnyben.
- Amennyiben ez sem vezet eredményre, vagy a bántalmazás olyan súlyosságú, akkor a bántalmazó szóbeli és írásbeli figyelmeztetésben részesülhet vagy fegyelmi tárgyalásra is sor kerülhet.
- A szankciókat iskolánkban az intézményvezető gyakorolja a házirendben leírtak szerint.
- Ha a bántalmazás során büntetőjogi felelősség is megállapítható, akkor a rendőrség bevonására is sor kerül.
- A súlyos bántalmazásról az iskola jelzést küld a gyermekjóléti szolgálat felé.
- Adott esetben megvalósulhat az érintett szülők bevonásával egy esetkonferencia.
- Végző esetben a bántalmazó tanulót eltanácsoljuk az intézményből.

Ha megoldódni látszott a probléma: továbbra is oda kell figyelni az osztályra.

A bullying megszűnését követően legalább 3-6 hónapig figyelemmel kell kísérni az érintettek pszichés állapotát, valamint a közösségi dinamika alakulását. Az áldozat oktatói monitorozzák a helyzetet, és a Diákvédelmi Team tagjai rendszeresen visszajelzést kérnek tőlük.

Az iskolapszichológus és / vagy az iskolai szociális segítő 1, 3 és 6 hónap elteltével kontroll beszélgetést tart az áldozattal, melynek célja megbizonyosodni arról, hogy a bántalmazás valóban megszűnt. A Diákvédelmi Team dokumentálja az eset lezárását.

VI. ELJÁRÁSREND: Családon belüli bántalmazás és elhanyagolás – vagy azok gyanújának – esetei

1. A probléma észlelése

Az észlelő- és jelzőrendszeri tag (pl. oktató) saját szakmai működése során tapasztalja, vagy tudomást szerez a gyermek veszélyeztetettségéről, a család, személy krízishelyzetéről, szociális, mentálhigiénés problémáiról, illetve az ilyen problémákat figyelemmel kíséri.

2.1. Nem áll fenn veszélyeztetettség gyanúja

Amennyiben az észlelt állapot, tünet nem igényel azonnali teendőt, a szakember saját szakmai kompetenciáit, szakmájának eszköztárát felhasználva reagál a problémára, megvizsgálva azt, hogy mindezen eszközökkel képes-e eredményt elérni annak megoldásában. Szükség esetén feltérképezi a családi kapcsolatrendszert, az ott fellelhető segítő erőforrásokat.

Szükség esetén a folyamatba bevonja az iskolai Segítő Teamet, melynek tagjai: az iskolapszichológus, az iskolai szociális segítő, a gyógypedagógus / fejlesztőpedagógus, a védőnő, illetve a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős.

Amennyiben az észlelő nem tudja megítélni, hogy az észlelt probléma veszélyezteti-e a családot, gyermeket, egyént, haladéktalanul (de az észleléstől számítva maximum 3 munkanapon belül) jelzéssel él az iskolai Segítő Team felé.

A Segítő Team dokumentálja:

- az észlelt problémát
- a probléma észlelésének időpontját
- a problémával érintett tanuló, személy személyes adatait, elérhetőségét,
- kiskorú tanuló esetén lehetőség szerint a törvényes képviselő elérhetőségét
- a megtett intézkedéseket, beleértve a bevont, meghallgatott személyeket is
- a bevont családi, vagy egyéb fellelhető segítő erőforrásokat
- a meghallgatott személyek neveit
- a levont konklúziót
- az eset kimenetét

Az észlelést fogadó Segítő Team tag a dokumentációt 3 munkanapon belül e-mailben megosztja a Team többi tagjával, és szükség szerint esetmegbeszélést hív össze. Az eljárás során különös figyelmet kell fordítani az adatkezelési szabályok betartására (GDPR, Infotv, titoktartás).

Amennyiben a Segítő Team nem tudja megítélni, hogy az észlelt probléma veszélyezteti-e a családot, tanulót, vagy a Team tagjai között nincs egyetértés, az intézmény vezetőjén keresztül haladéktalanul (de az észleléstől számítva maximum 3 munkanapon belül) jelzéssel élnek a család- és gyermekjóléti szolgálat felé.

Az utánkövetés során az észlelő, illetve az iskolai Segítő Team figyelemmel kíséri a potenciálisan segítségre szoruló tanuló, család állapotát, helyzetét, és még 1-6 hónapon keresztül dokumentálja azt. Figyelemmel kell kísérni, hogy a korábbi probléma megoldódott-e, nem történt-e visszaesés, a kialakult egyensúly nem borult-e fel, nem alakult-e ki újabb probléma.

Amennyiben nincs szükség további intézkedésre, az eset lezárható, amiről minden bevont szakembert tájékoztatni kell.

Amennyiben az észlelő, illetve az iskolai Segítő Team azt tapasztalja, hogy saját kompetenciáján belül tett beavatkozás nem jár megnyugtató eredménnyel, a korábban észlelt probléma továbbra is, vagy ismételten fennáll, súlyosbodott, illetőleg az a saját szakmai eszközeivel nem kezelhető, vagy nem egyértelműen megállapítható a veszélyeztetettség, a jelzést meg kell tenni a család- és gyermekjóléti szolgálat felé az intézmény vezetőjén keresztül.

2.2. Veszélyeztetettség – kevésbé súlyos, életet, testi épséget nem veszélyeztető esetek

Amennyiben az észlelő- és jelzőrendszeri tag:

- úgy érzi, hogy saját eszközeivel már nem tud hatékonyan segíteni a tanuló / család problémáinak megoldásában,
- azt tapasztalja, hogy a tanuló családban történő egészséges fejlődése érdekében külső segítségre van szükség, vagy
- a család, egyén, kiskorú tanuló krízishelyzetére, veszélyeztetettségére utaló problémákkal szembesül, vagy
- nem tudja megítélni, hogy azok fennállnak-e, akkor:

➔ jelzéssel él a család- és gyermekjóléti szolgálat felé.

Amennyiben nem áll fenn bántalmazás vagy szexuális abúzus gyanúja, akkor a törvényes képviselőt (szülőt, gyámot) előzetesen tájékoztatni kell, hogy az iskola jelzést tesz a gyermekjóléti szolgálat felé. Ha a törvényes képviselő maga gyanúsított, vagy a tájékoztatás veszélyeztetné a gyermeket, akkor nem szabad őt értesíteni.

A jelzést az észlelő- és jelzőrendszeri tag mindig a települési család- és gyermekjóléti szolgálatnak teszi meg, kivéve abban az esetben, ha tudomása van arról, hogy a gyermekkel kapcsolatos gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedés van folyamatban; utóbbi esetben közvetlenül a család- és gyermekjóléti központnak küldi meg a jelzést.

A jelzést úgy kell megszövegezni, hogy abból a gyanú alapja, oka kiderüljön (mit tapasztalt, mit látott, mit hallott.)

A jelzés tartalmi elemei:

- veszélyeztetett tanuló neve
- címe, elérhetősége (állandó lakhely és tényleges tartózkodási hely)
- születési helye és ideje
- anyja neve
- szülő / törvényes képviselő neve, elérhetősége
- a jelzést tevő észrevételei, a tapasztaltak (veszélyeztető tényezők) rövid, tömör, tárgyilagos leírása, a veszélyeztetés megjelenésének időpontja, időtartama, felmerülésének gyakorisága
- a jelzést adó intézmény megnevezése, címe
- a jelzést tevő személy neve és elérhetősége
- a jelzést tevő személy / intézmény által eddig megtett intézkedések, ill. a gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében tett javaslatok

Főszabály: a jelzés mindig írásban érkezzen a problémát észlelő személytől! Halasztást nem tűrő, azonnali beavatkozást kívánó jelzés történhet szóban, de azt követően meg kell küldeni írásban is, megerősítve és hitelesítve a korábban megtett szóbeli jelzést!

A cselekvések határidői: a veszélyeztetettség, krízishelyzet súlyától függően azonnal, de legkésőbb 3 munkanapon belül meg kell tenni a jelzést. Súlyos veszélyeztetettség esetében, az észlelő az észlelést követően haladéktalanul jelez.

A jelzés megtételével nem szűnik meg a jelzőrendszeri tagok felelőssége.

A jelzőrendszeri tag további, kötelező feladatai a jelzés megtételét követően a következők:

- Visszajelzés fogadása a család- és gyermekjóléti szolgálat felől, melyet az első interjú után 15 napon belül tesz meg a szolgáltató.
- Esetkonferencián, esetmegbeszélésen történő részvétel (a szolgálat által megjelölt időpontban).
- Amennyiben az esettel kapcsolatosan újabb információ merül fel, továbbítja azt a család- és gyermekjóléti szolgálat vagy a család- és gyermekjóléti központ felé.
- A család- és gyermekjóléti szolgálattal a cselekvési tervben, illetve a család- és gyermekjóléti központtal a gondozási-nevelési tervben vállalt feladatait ellátja, folyamatosan egyeztet a család- és gyermekjóléti szolgáltató által megjelölt személlyel.

2.3. Veszélyeztetettség – azonnali intézkedést igénylő, súlyos esetek

Súlyos veszélyeztetettség, pl. a tanuló (fizikai vagy szexuális) bántalmazása, súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, vagy a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén kötelező az alábbi azonnali intézkedések megtétele:

- szükség esetén értesíteni a mentőket, katasztrófavédelmet (biztonságba helyezni a tanulót), ÉS
- jelzéssel élni a család- és gyermekjóléti szolgálatnál (lásd: 2.2. pont), ÉS
- hatósági eljárást kezdeményezni pl. gyámhatóságnál, rendőrségnél.

A tanuló felnőtt általi bántalmazása, valamint ismétlődő, vagy súlyos bántalmazás esetén minden esetben szükséges a rendőrségi feljelentés megtétele.

Oktató / technikai dolgozó által elkövetett bántalmazás, vagy annak gyanúja esetén a rendőrségi feljelentés megtétele kötelező.

A tanuló súlyos veszélyeztetettsége esetén azonnal meg kell győződni arról, hogy a jelzés megérkezett-e a család- és gyermekjóléti szolgálathoz, illetve akár elektronikus úton, akár személyesen, vagy telefonon javasolt egyeztetni a további lépésekről a tanuló mielőbbi, biztonságos ellátása érdekében.

Kérdés, vészhelyzet esetén a nap 24 órájában hívható a Gyermekvédelmi Központi Ügyelet, melynek telefonszáma: 0680212021.

A Szakképzési Centrumot értesíti az igazgató az észleléstől számított legkésőbb 8 órán belül telefonon, 24 órán belül írásban. Hétvégén/munkaszüneti napon történt esetben az írásbeli jelzést legkésőbb az észlelést követő első munkanap munkaidő végéig szükséges megküldeni a Szakképzési Centrum részére.

VII. Duális képzőhelyen észlelt esemény jelzése: bullying és családon belüli veszélyeztetettség eseteire

1. A duális képzőhely részéről jelzőrendszeri tag kijelölése szükséges.
2. Az észlelő a duális képzőhelyekkel kapcsolatot tartó igazgatóhelyettes felé jelzi a veszélyeztetettség / bántalmazás tényét vagy gyanúját.
3. Az azonnali, szükség szerinti feltáró beszélgetést az intézmény részéről, a szakképzési centrum bevonásával szükséges lefolytatni.
4. Az V-VI. pont szerinti eljárásrendekbe foglalt intézkedések megtétele ezen esetekben is kötelező.

VIII. Intézményi, a hatékonyságot növelő feladatok

- tájékoztatás a szociális és a gyermekvédelem területén használatos jogszabályokról, azok módosításairól, illetve módszertani útmutatók, eljárásrendek, ajánlások ismertetése
- írásbeli (e-mail) értesítés a szakmai segédanyagok megjelenéséről
- prevenciós tevékenységek, esetmegbeszélés, esetkonferencia, közös szakmai nap, együtt megvalósított preventív tevékenység

IX. Az eljárásrend hatálya

Az eljárásrend hatálya kiterjed az intézmény teljes területére és minden, az intézményben tanulóra, a tanulót ért bántalmazási esetre, függetlenül életkoruktól, a bántalmazás típusától, a bántalmazóként jelzett személytől és a bántalmazás helyszínétől.

Az eljárásrend hatálya kiterjed a duális képzőhelyeken történő eseményekre is.

X. Felülvizsgálat és képzések

- A protokollt évente legalább egyszer felül kell vizsgálni.
- Az iskolai dolgozók számára évente legalább egy alkalommal gyermekvédelmi tájékoztatót kell tartani (pl. az iskolapszichológus és gyermek- és ifjúságvédelmi felelős vezetésével.)

Budapest, 2025.08.21.

Összeállítást készítette: Németh Ágnes iskolapszichológus

XI. Mellékletek

1. Melléklet: Jelzőlap bántalmazás, elhanyagolás esetén

JELZŐ LAP – bántalmazás, elhanyagolás esetén

A Gyvt. 17. § (2a) bekezdése alapján a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó és a gyámhatóság, a gyermek(ek) bántalmazására, elhanyagolására vonatkozó jelzést vagy kezdeményezést tevő intézmény, illetve személy adatait erre irányuló külön kérelem hiányában is zártan kell kezelni. Kérjük, hogy a törvényi rendelkezés betartását szem előtt tartva, a jelzőlapot úgy töltsse ki, hogy a jelző személyre/intézményre utaló adatok, információk csak az elkülönített – zártan kezelendő – részen jelenjenek meg. Ezen adatokba csak a gyermekvédelem szakemberei illetve a hatóság nyerhet betekintést.

A gyermek(ek) neve, tartózkodási helye (továbbá természetes személyazonosító adatok – pl. anyja neve, TAJ száma):

.....
.....
.....

A szülő, gondviselő neve, címe, telefonszáma, elérhetősége:

.....
.....
.....

A jelzés oka, az érzékelt probléma leírása:

.....
.....
.....

Zártan kezelendő adatok!

Tett-e valamit a jelzést küldő a probléma megoldásának érdekében? Ha igen, mit?

.....
.....
.....

Milyen megoldást lát szükségesnek a gyermek(ek) számára?

.....
.....
.....

Javasolt ellátás/intézkedés (jelölje a megfelelőt!):

alapellátás / védelembe vétel / ideiglenes hatályú elhelyezés / nevelésbe vétel / egyéb

A jelzést küldő neve/megnevezése és elérhetősége:

.....
.....
.....

Dátum:

.....

aláírás

2. Melléklet: Jelző lap

JELZŐ LAP

A jelzést küldő neve és elérhetősége:

.....
.....

A jelzett gyermek(ek) neve:

Születési hely és dátum:

Anyja neve:

Lakcím / tartózkodási hely:

TAJ szám:

Gyermek esetében a szülő, gondviselő neve, címe, telefonszáma:

.....
.....

A jelzés oka:

.....
.....
.....
.....

Mit tett a jelzést küldő a probléma megoldásának érdekében?

.....
.....
.....
.....

Miben kéri a család- és gyermekjóléti szolgálat/központ segítségét?

.....
.....
.....
.....

Dátum:

.....

aláírás

XII. Szakirodalmi források

- Bence, O., & Várnai, D. E. (2019). *Bullying diagnosztika és esetkezelés az ENABLE programban* [Prezentációs diasor]. Elhangzott az ENABLE képzésen, Oktatási Hivatal, Budapest. Kézirat nem publikált előadásból.
- Butchart, A., Harvey, A. P., Mian, M., & Furniss, T. (2006). *Preventing child maltreatment: A guide to taking action and generating evidence*. World Health Organization & International Society for Prevention of Child Abuse and Neglect. https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/43499/9241594365_eng.pdf
- Emberi Erőforrások Minisztériuma. (2020). *A család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer működésének és működtetésének szabályairól szóló módszertani útmutató*. Budapest: EMMI.
- Emberi Erőforrások Minisztériuma. (2020). *Protokoll a család- és gyermekjóléti szolgáltatás által működtetett észlelő- és jelzőrendszer folyamatairól*. Budapest: EMMI.
- Emberi Erőforrások Minisztériuma. (2020). *A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan*. Budapest: EMMI.
- Glaser, D. (2002). Emotional abuse and neglect (psychological maltreatment): A conceptual framework. *Child Abuse & Neglect*, 26(6–7), 697–714. [https://doi.org/10.1016/S0145-2134\(02\)00338-3](https://doi.org/10.1016/S0145-2134(02)00338-3)
- Kuritárné Szabó I. (2015). A gyermekkori családon belüli traumatizáció és következményei. In Kuritárné Szabó I. & Tisljár-Szabó E. (Szerk.), *Úgy szerettem volna, ha nem bántottak volna* (pp. 13–52). Oriold és Társai Kiadó.
- Olweus, D. (1993). *Bullying at school: What we know and what we can do*. Blackwell Publishing.
- Putnam, F. W. (2003). Ten-year research update review: Child sexual abuse. *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 42(3), 269–278.